

Den Blaa Hawaii

MEDLENSBLAD FOR STAVANGER FILATELIST-KLUB * AUGUST 2018

**Grand Prix til
Hallvard Slettebø**

- se side 21

Til ettertanke

Alderssammensetningen i klubben gjør at kjære medlemmer går bort. Ingolf Kapelrud døde nylig og etterlater seg et tomrom. Han var en ressurs innen filateli både nasjonalt og internasjonalt. Det har vært en lykke for klubben å ha et medlem med så stor entusiasme og arbeidsvilje som Ingolf. Se minneordene på side 4 og 5.

Tidligere i år døde honnørmedlem Lauritz Wanvik jr. 98 år gammel. Han ble medlem i 1944.

Vi lyser fred over deres minne.

Klubblivet går videre. Jeg er takknemlig for alle som har takket ja til å holde foredrag på høstens møter. Det blir mange interessante tema til glede for oss alle.

Det er medlemmene som skaper trivsel på klubbmøtene, med sitt engasjement og evne til å skape en hyggelig atmosfære gjennom gjensidig interesse for frimerkesamleriet.

I den senere tid er det stadig flere som har med sine samlinger for presentasjon, fortsett med dette. Små og store utvalg av filateliske go'biter skaper liv og røre samtidig som mange får supplert samlingen med manglende objekter. Det blir den populære klubbauksjonen på de fleste møtene.

Velkommen og ta gjerne med en venn.

Styret i Stavanger: Filatelist-Klub: Erik Chr. Martens (leder), Karl Kalvik (nestleder/kasserer), Gjert Bergesen (sekretær), Eirik Ovesen, Bernt Tjensvold.

Varamedlemmer: Siri Hodne, Kåre Skjæveland

Den Blaa Hawaii

Redaktør: Erik Chr. Martens

Medlemsblad utgitt av Stavanger Filatelist-Klub.

Org.nr. 984 102 062, Bank 3201 13 84 349, Vipps 10 4869

Postboks 604 - 4003 Stavanger

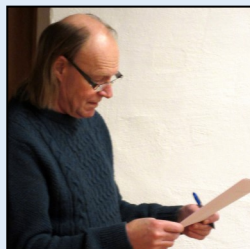
Høstens møter

STAVANGER FILATELIST-KLUB

28. august

NorStamps,
kasser med
filatelistiske go'biten

11. september

KLUBBAUKSJON

25. september

Rolf Mong,
Postkortperler langs
Egersund-Flekkefjord-
banen.

9. oktober

President NF,
Frank Gilberg,
USA Precancel

23. oktober

**NorStamps
AUKSJON**

12. november

Redaktør Øyvind
Refsnes,
Ridende politi måtte
settes inn - folk løp fra
postkontor til postkon-
tor: Historien om
Damsleth og Norges
frimerker 1940-1945.
Quiz

Bursdagskake

27. november

Arnfinn Skåle, Posten
Norge, presenterer
frimerkeprogrammet
for 2019

11. desember.

JULEMØTE

**FRIMERKETS
DAG**

6. oktober

**Møtene holdes
på
Ågesentunet,
Hillevåg.
Dørene åpner
18:30**

**Vi serverer
kaffe og noe
å bite i.
HUSK Å TA
MED
FRIMERKER**

ALLE POSTKORT- OG FRIMERKESAMLERER HJERTELIG VELKOMNE

Ingolf Kapelrud – til minne

Hallvard Slettebø - Jan Torgersen

Ingolf Kapelrud født i Trondheim 22.10.1943, død 10.7.2018. Norsk og internasjonal filateli har mistet en fremragende filatelist.

Ingolf ble tidlig frimerkesamler i "4C filatelistklubb", Åsveien skole i Trondheim. Etter endt sivilingeniørstudium på NTH

1967 med telefonteknikk som fagfelt arbeidet han først ved Sintef på NTH. I 1971 ble han ansatt ved Philips Telekommunikasjonslaboratoriet i Stavanger, en avdeling under Philips Telecommunicatie i Holland. Her traff han Åse Birgitte som han senere giftet seg med. I 1978 ble han ansatt i Statoil. Ingolf hadde ulike stillinger i Statoil som bl.a. lisensleder og rådgiver i Statoils IT-avdeling innen tekniske systemer. Han gikk av med pensjon i 2007. Åse Birgitte døde i 2017. Ingolf etterlater seg en sønn fra tidligere ekteskap.

Ingolf ble medlem i Stavanger Filatelist-Klub i 1975. I 1977 startet han en motiv/tema-gruppe i klubben. Han viste seg snart som en lederskikkelse og han ble valgt til

formann i klubben allerede i 1978. Han hadde tillitsverv i frimerkeklubben helt til 2018. Han ble ridder av Stavanger Filatelist-Klub sin orden Den Blaa Hawaii i 1981, kommandør 1989 og storkors 2009, og han var ordenes stormester fram til nå.

Frimerkesamleren Ingolf hadde svært ulike samleinteresser. Han var aktiv utstiller, først og fremst med Kinas posthistorie og motivsamlingen om kappløpet til månen. Han hadde også utstillingssamlinger innen tradisjonell filateli, romfart og åpen klasse. Frimerkesamleren Ingolf hadde svært ulike samleinteresser. Han var aktiv utstiller, først og fremst med Kinas posthistorie og motivsamlingen om kappløpet til månen. Han hadde også utstillingssamlinger innen tradisjonell filateli, romfart og åpen klasse. Ingolf er mer kjent som leder og administrator innen filatelen enn som utstiller. Han var med på å arrangere mange frimerkeutstillinger fra lokalt til internasjonalt nivå.

Juryering under frimerkeutstillingen Ryfylke 2011. Fra v.: Ingolf Kapelrud, Atle Fossmark, Geir Lunde og Odd Arve Kvinnesland

Foto: Erik Mathens

Høydepunktene var da han var hovedkommisjonær for Norwex 97 (verdensutstilling i Oslo) og utstillingsleder for Nordia 2008 (nordisk utstilling i Stavanger). Han var i utstillingsledelsen for disse regionale/nasjonale utstillingene: Rogaland 79, Hafrsfjord -81, Stavanger 85, Rogaland 90, Hafrsfjord 95, Rogaland 2000, Ryfylke 2011 og Rogaland 2013. Internasjonale utstillinger: Norwex 97 hovedkommisjonær, Nordia 2008 utstillingsleder.

Nasjonalt var han styremedlem i Norsk Filatelistforbund 1981-1985, visepresident 1985-1987, og president i tre perioder fra 1987 til 1993. Det var på et styremøte her han uttalte "Jeg har to jobber – en jeg lever av og en jeg lever for." Han fikk Sølvløven i 1987 og Forgylt Sølvløve i 2013, Norsk Filatelistforbunds høyeste utmerkelse. Forbundsmedaljen fikk han i 2004.

Han var i ledelsen for filatelistforbundets Utstillings- og juryutvalg (UJU) mellom 1993 og 2011.

Ingolf har representert oss på en fremragende måte internasjonalt, og han engasjerte seg sterkt i internasjonale oppdrag innen den organiserte filatelen.

Han ble FIP-dommer i motiv i 1994, og senere også teamleader. Han hadde 18 oppdrag som internasjonal dommer fram til 2010. Han var også kommisjonær 18 ganger mellom 1988 og 2009. Fra 1992 til 2000 var han styremedlem for FIPs seksjon for

astrofilateli og fra 1996 til 2008 var han styremedlem for FIPs motivkommisjon. Sin største innsats internasjonalt har han lagt ned for det europeiske filatelistforbundet FEPA, der han var president fra 1995 til 2001. Her fikk Ingolf god bruk for sin arbeidskapasitet og diplomatiske evner. Da han gikk av som president i 2001 ble han utnevnt til livsvarig ærespresident for FEPA.

I 1988 ble han medlem i Landsforeningen for Norske Motivsamlere. Her var han formann fra 2007 til 2015. Han var også styremedlem, kasserer og redaktør i motivforeningen i en årrekke.

Ingolf ble medlem av Royal Philatelic Society London i 1987 og ble utnevnt til Fellow i 1996. Han var Royal sin representant i Norge til 2004.

Ingolf var ivrig medlem i Randaberg Rotaryklubb og han var sekretær for klubben i en årrekke. Klubben utnevnte ham til Paul Harris Fellow for innsatsen hans i filatelen. Dette er en utmerkelse eller æresbevisning som er opprettet av Rotary International og kan tildeles for samfunnsgagnlig arbeid.

Ingolf var en av våre største filatelister som arbeidet hardt for filateliens beste. Han var alltid vennlig og klar til å hjelpe, og har gitt gode råd og opplæring til mange utstillere og dommere.

**Takk for den tiden vi fikk sammen.
Fred over Ingolf sitt minne.**

Ingolf sine eksponat	Rammer	Klasse	Antall utst.	År utstilt	Beste resultat
Fuglesang i rommet	1	AS	2	2009-2010	Nasjonal sølv
Halley's Comet	1	TH	2	2007-2011	Nasjonal sølv
Northern Light Rockets in Norway and Sweden	1	AS	3	2007-2012	Nasjonal stor sølv
Target - The Moon	5	TH	15	1997-2015	FIP stor sølv
Fredelig utnyttelse av verdensrommet		OP	2	1995-1996	Nordisk vermeil
Portotakstene i den Kinesiske republikken 1911-1949	5	PH	11	1988-1998	FIP vermeil
China, Sun Yat Sen 1931-1949		TR	4	1980-1987	Nasjonal sølv-bronse
Grønlands postfrimerker		TR	2	1985-1987	Regional bronse

Besøk oss på vår nettside:

www.norstamps.com

Trenger du attester av Geir Olav Flatheim
på dine norske frimerker?

Ta kontakt på norstamps@norstamps.com

Høsten 2018 kan du også treffe oss

på flere spennende arrangementer!

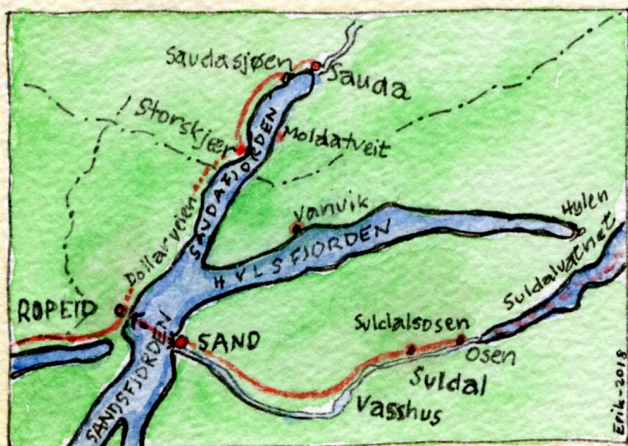
En liten bildekavalkade fra medlemsmøtene 2018

Foto: Erik Martens

POSTEN SAND-ROPEID

Karl Kalvik

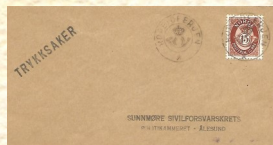
I 1922 var siste del av veien mellom Hauge-sund og Ropeid ferdig, og det var mulighet for å få biler over Suldalsvatnet, slik at forbindelse med Østlandet var mulig fra Sand. Dermed var det blitt et behov for ferje over Sandsfjorden mellom Sand og Ropeid. Det ble utlyst anbud på ruten i 1926, og Sven A. Hatløy på Sand vant dette. Han kjøpte en brukt svenskeskøyte, M/s «Klara», til formålet. Den tok tre biler, og foruten til Ropeid, gikk den også til Storskjær, der det var vei-forbindelse videre til Sauda. (Veien mellom Ropeid og Storskjær, «Dollarveien», ble åpnet, 13. juni 1931).

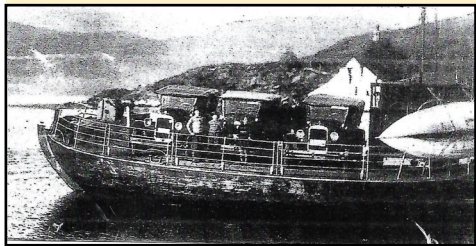
I 1938 overtok Det Stavangerske Damp-skibsselskab både båten og ruten.

M/s «Klara» gikk fram og tilbake over fjorden i 20 år. I 1933 fikk M/s «Klara» status som ambulerende brevhus, og fikk tildelt 4-rings-stempel nr. 810. Dette har neppe vært i bruk ombord, for senere på året er nytt, nr 453, levert. Kronet posthornstempel, med tekst ROPEIDFERJEN ble levert i august 1935, og det ble brukt på M/s «Klara» til hun ble tatt ut av ruten. Det er også sett

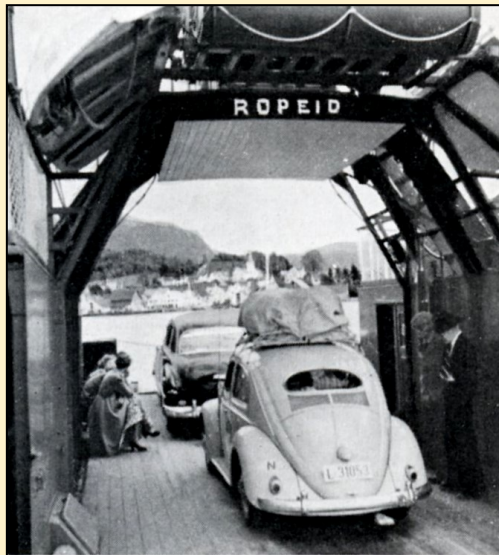
brev stemplet med ovalt gummistempel, med teksten SAND – ROPEID FERJEN.

I 1946 kjøpte DSD bilferjen ^{M/F} «Inger» i Danmark, ga den navnet «Ropeid», og satte den inn i ruten etter ^{M/s} «Klara». «Ropeid» tok 6 biler, en fordobling av kapasiteten. ^{M/F} «Ropeid» gikk i ruten til 1965, da en ny, og større, «Ropeid» ble satt inn.

^{M/F} «Ropeid», den første, overtok kronet posthornstemplet fra ^{M/s} «Klara», og brukte dette mer, eller mindre, til 1965, da brevhuset ble lagt ned, og stemplet innsendt.

Sommerrute for ferjen Sand—Ropeid

fra 1. juni inntil videre.

Alle hverdager.

Fra Sand				Fra Ropeid			
Kl. 8	korresponderer med rutebil til Haugesund.			Kl. 8.15			
- 9	—	—	—	- 9.15	—	—	—
- 11.15	—	—	—	- 11.30	—	—	—
- 13	—	—	—	- 13.15	—	—	—
- 16.15	—	—	—	- 16.30	—	—	—
- 18.30	—	—	—	- 18.45	—	—	—
- 22.30	—	—	—	- 22.45	—	—	—

Søn- og helligdager.

Fra Sand				Fra Ropeid			
Kl. 8	korresponderer med rutebil til Haugesund.			Kl. 8.15			
- 11.15	—	—	—	- 11.30	—	—	—
- 17	—	—	—	- 17.15	—	—	—
- 18.30	—	—	—	- 18.45	—	—	—
- 22.30	—	—	—	- 22.45	—	—	—

Ferjen tar 3 store biler samtidig. Bilene kjøres direkte ombord.

Frakt pr. bil	Kr. 2.50 incl. chauffør.
- - motorsykkel med sidevogn -	1.50
- - uten -	1.00
- - sykkel	0.20
- for passasjerer	0.30

Ekstraturer kr. 5.00 pr. bil incl. chauffør.

Plass bestilles på Sand ved Ropeidferjen, telefon nr. 18, eller ved føreren S. A. Hatley, telefon nr. 18 a.

^{M/F} «Ropeid» den andre gikk i sambandet fra 1965 til 1973, da hun ble avløst av ^{M/F} «Sand», som gikk til 1993, da ^{M/F} «Sand» den andre, (ex «Fusa», ex «Hjelmeland»), ble satt inn. I 2007 kom ^{M/F} «Sand» den tredje, og gikk til 3. desember 2015. De siste dagene av 2015 gikk «Sand» den andre, som nå var døpt «Ropeid», i sambandet. Brua over Sandsfjorden åpnet, 27. november, og 31. desember 2015 var det slutt også for ferjesambandet Sand – Ropeid.

Kilder:

Magnus Torgersen:

Fjordabådane

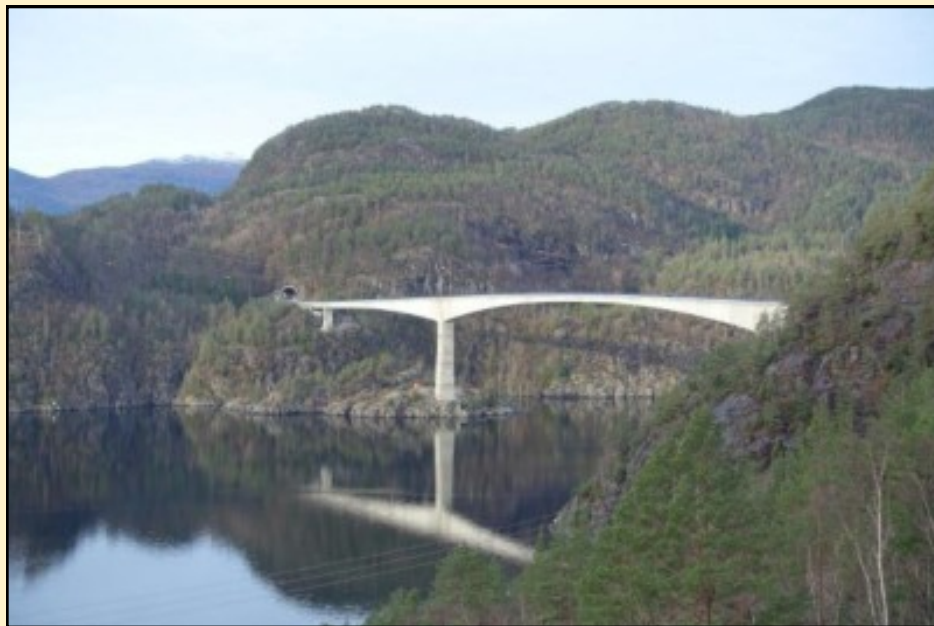
Jone Laugaland:

Fjordabåtene

Wikipedia

Egen samling

Med poståpneri på Sand og brevhus på Ropeid, kan sikkert behovet for dette ambulerende brevhuset diskuteres.

Annonse for Enger

Dan Tagesen
Frimerkelig

Merci les Bleus

*Tusen takk for
VM-gullet.*

Frankrike vant VM i fotball for andre gang i sommer, og dette ble selvsagt behørig markert også av det franske postvesen med en folder med påskriften «Merci, les Bleus». Denne kan du skaffe deg enten direkte fra Frankrikes filatelitjeneste, eller fra nettstedet WOPA, til en pris av ca. 5 euro.

Fotball er jo et svært populært tema for motivsamling, men en hele verden-samling vil absolutt være å gape over for mye. Det gjelder å snevre inn samlingen til for eksempel Norden eller

Europa - VM eller EM – stjerner eller stadion.

Det tyske forlaget Michel ga for noen få år siden ut en katalog over samtlige fotball-frimerker som er utgitt i alle verdens land. Katalogen er på 473 sider, og siden utgivelsen er det jo kommet en rekke nye fotballmerker – ikke minst i anledning VM i Russland nylig. Blant utgiverlandene var Island, som deltok i sitt første verdensmesterskap, og dessverre endte sist i sin gruppe med bare ett poeng.

Uruguay først

Uruguay var det første landet som ga ut fotball-frimerker. Det skjedde i 1924 til ære for landets fotballandslag som hadde vunnet gull i OL i Paris samme år. En stemplet serie av de tre frimerker er notert til 36 euro hos Michel. Neste land på banen var Ungarn i 1925, men her inngår fotballmerket i en idrettsserie med sju andre merker. Katalogverdien for merket er 7 euro. Nr. 3 på listen er Nederland, og også her er fotballmerket del av en serie på åtte frimerker. Denne utgivelsen er fra 1928, og verdien er 3 euro for fotballmerket.

Norge ga ut sitt første fotball-frimerke i 1988 – det inngikk i et miniark utgitt i anledning Frimerkets Dag. I 1999 fikk vi et frimerke med motiv fra Norway Cup, i 2002 to utgivelser til ære for Norges Fotballforbunds 100-års-

jubileum, i 2005 et fotballmerke som en del av serien «Hundreårets øyeblikk» og i 2005 var fotball tema på ett av Europa-merkene.

Finland først

Finland var først i Norden med et fotball-frimerke i 1951 i anledning sommer-OL i Helsinki året etter.

Engelsk fotball står sterkt her i landet, og det er gitt ut en rekke frimerker med fotball som motiv i England. Den første utgivelsen var til VM i 1966, som jo det engelske landslaget vant på hjemmebane; tre frimerker pluss et fjerde etter at VM var slutt med påskriften «England winners».

I en fotball-samling hører selvsagt en rekke andre objekter hjemme – brev, kort, hefter. Vil du lage en samling i Åpen Klasse, kan du ta med billetter, programmer, bilder og annet.

Island i VM for første gang

Et brevkort til frk. Martens i 1905 og litt til.

Odd Arve Kvinnesland

Under «ommontering» av en av mine samlinger/eksponat på skipspost så brukte jeg også tid på å lese kortene grundig. Det var mange år siden jeg monterte denne samlingen for første gang, og i løpet av denne tiden har jeg blant annet lært meg at å lese tekst på f.eks. brevkort kan føre til at en blir obs på nye ting som kan være av postal interesse.

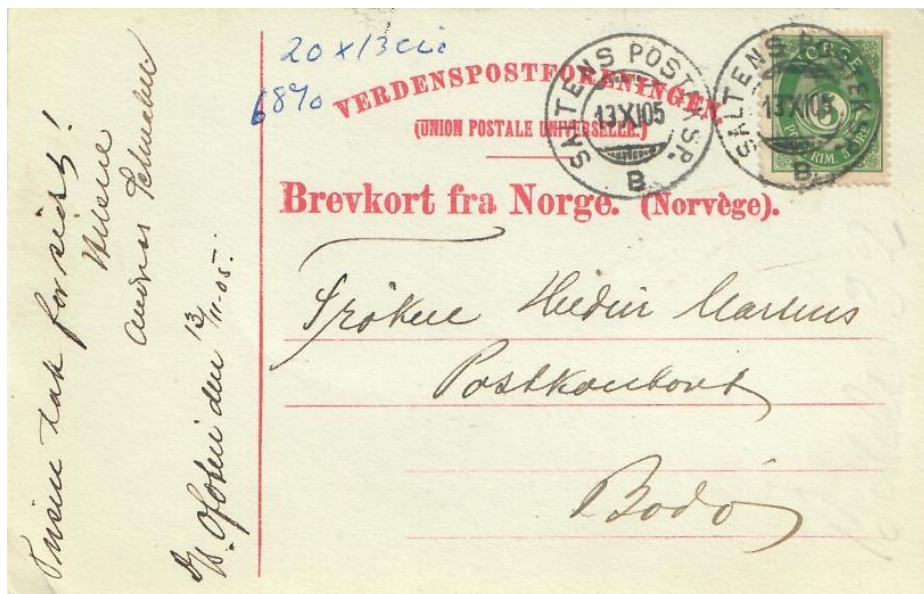
Brevkortet som fattet min interesse under dette arbeidet var adressert til «Frk. Hildur Martens, Postkontoret, Bodø». Avsender var en Andreas Schnabel, som den 13. november var ombord i lokalruteskipet, D/S Ofoten.

Teksten var kort og godt «Tusen tak for sids. Hilsen Andreas Schnabel».

Mottakers navn, Martens, fikk meg med en gang til å tenke på Stavanger Filatelist-

Klubs dyktige leder, Erik. Kanskje den omtalt Hildur var hans familie? En mail ble sendt til Erik og kjøppe svar kom tilbake. Erik kan sin slektshistorie, og han opplyste at den første «norske» Martens kom som innvandrere til Bergen fra Holstein i Tyskland i 1720. Fikk flere barn som blant annet drev innen bakeri og handelsvirksomhet.

Erik opplyser at Hildur Martens ikke var fra «hans gren» av familien, men han hadde funnet en Hildur i slektsboken som var født 16. desember 1885, og var datter til Wilhelm Martens som var baker i Bergen. Slik at det nok var hun som var mottaker av brevkortet, 20 år som hun da var i 1905. Jaja tenkte jeg. Det var dumt at ikke kortet var adressert til en av Eriks nærmere slektninger.

Men hva med avsenderen, Andreas Schnabel? Boka «Norske Posttjenestemenn» 4utgave ble funnet fram. Og her finner jeg Andreas. Han var født i Hammerfest i 1882, og startet sin karriere i Posten i 1897 ved Alteidets Poståpneri før han i 1899 var ved Kristiania Postkontor.

Så kommer det som er interessant ikke minst for en samler av reisende postekspedisjoner på skip og kanskje leserne av denne artikkelen i «Den Blaa Hawaii». Den 1. april 1904 ble Andreas ansatt som assistent ved «Saltens Postekspedisjon» Her var han til 1909. Da ble han ansatt ved Hammerfest Postkontor og i 1913 ble han postmester.

I 1935 ble han postmester lengre sør, ved Sandnessjøen Postkontor hvor han var resten av sin «postale karriere».

Men i 1905 skrev han det omtalte kortet til Hildur Martens. Hun må nok ha gjort et sterkt inntrykk på Andreas. Han har sendt henne et kort med et motiv som indirekte viser dette, avstemplet kortet så pent han kunne med SL-stempelet «Saltens Posteksp B» i postlugaren på D/S Ofoten og brevkortet er blitt sendt til Hildur.

Andreas (og kanskje også brevkortet) har nok gjort inntrykk på Hildur for de to ble senere gift. Kanskje mens de begge var i Bodø, hun med en eller annen jobb ved Postkontoret, og han en reisende postassistent med «base» i Bodø.

Det kan også nevnes at de i alle fall fikk en sønn i 1912, Wilhelm

Andreas Martens Schnabel som også, som sin far, hadde en karriere i Posten før han ble departementssekretær. Han var oppkalt etter sin bestefar og far. Hildur må nok ha vært en sterk kvinne, for sønnen har også hennes pikenavn som mellomnavn, og det var ikke så vanlig i 1912!

Denne vesle artikkelen et eksempel på hvor fascinerende posthistorie er, og at et brevkort med få ord kan, gjennom sjekk av ulike kilder, bli en liten historie om de som har sendt og mottatt dette for over 100 år siden. Du som leser dette har sikkert også en historie knyttet til et brev eller brevkort i din samling. Skriv noen linjer til redaktøren om det, og det trenger ikke være adressert til en Martens!

Den observante leser har sikkert sett at trykkfeilsdjeveren hadde spilt oss et puss i artikkelen om

BERNT C. MIDDELTHON

som vi skrev var født i 1898 og i 1922 overtok driften av frimerkeforretningen 19 år gammel. Bernt var født i 1903 og drev den kjente frimerkehandelen med hans navn i 52 år, og nærmest «falt på sin post» i 1974. Han drev et utstrakt samarbeid med andre handlende og vi bringer en kopi av prislisten til Bergens Frimerkehandel som har fått Middelthons prisliste trykt, hos Dreyer, med forretningens navn.

[illegible]**PRIMERKEUTVALG**

Våre salgspriser for norske merker følger stort sett Norsk Frimerkehandlerfor-
eings katalog.

КЮРЕН

alle søster hendte og slæbte nogle frimærker. — Hund spyttede over hende. Du har å tilby.

NYTT BLAD TIL
 middelthons frimerkealbum
NORGE

Det er utvilsomt helt med plass til Nordkapp III, Grieg merker av Fremstøpmerket, for at denne ikke skal bli beklagelig under besøkene her og få litt fremtelt spisselt om bølgen som er lenget til kystlinje.

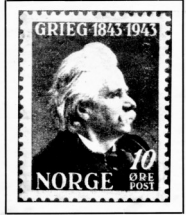
For alle som er i 3. etasje kaldet nr. 23 (papiert...) Pris kr. 0,50

		23a	høring...	0,50
		23b	høring...	0,50
		23c	høring...	0,50

Priser indholdes porto og emballasje. På bild 23 nr. 23 er det en kassett med 12 øvr. merket av Nordkapp III, da der ikke er hensyn til vannsmått i denne utgave. De øvrige to Nordkapp-merket er tatt med tillegg, nemlig på side 17.

Alt som er 25 økr er spiss-utgave eller Nørge-Nordkapp. På bild 23 nr. 25 og 26 er spiss-utgave til alle tre Nordkapp-merket utgave.

Hvis du ønsker å se mer detaljert informasjon, kan du sende utskrifts merke frimærke.

PRISLISTE 1943-44

BERGENS FRIMERKEFORRETNING
HÅKONSGATE 16
BERGEN

Norges-katalogen 1944!

Norgekatalogen 1954 er for en væsentlig del blott omfulgt (forældringer og handlinger og farvetegninger, opbejvning av maalerde tegninger for de respektive papir-leverandører, angivelse av varemærkestillinger, etc. etc.) liksom det er fortsettet en del utvidelser. Av disse nevnes spesielt fargesjansen fører i katalogen (sistfor 1-farvetrykk) ialt 4 plunger med 36 fargeindtjening. I tillegg herfor kan nevnes at alle støyklipper er omgjort fra suster til stæk, bevare samlingen ligger lettere skal kunne bestemme de forskjellige typer. Dessuten kommer bak i katalogen endel tilleggslister om f. eks. angående varemærkestillinger, åpne beløp og rekonstruerte ark, samt marginale. Katalogen er det samme pene uttrykk som ifjor, og disse kretsene, kr. 6,75

VI KJØPER:

Alle sorter brukte og ubrukte norske frimerker. — Våre nye illustrerte innkjøpslister sendes gratis på anmodning. — Porto

Frimerkesamlinger kjøpes. — Hele store samlinger har interesse. — Fortsætteris Norge, Skandinavien og Europa.
Send oss beskjed hvis De har noe å tilby.

Leveringsbetingelser:

Huski: Porto beregnes ekstra.

Husk: Porto beregues ekstra.

Ved større bestillinger kan betalingen fordeles over 1 måned, efter overenskomst. Prisene er netto i norske kroner, uten forhindende. Tidligere prisliste er ugyldig.

[illegible]

Prislisten er kopiert fra Carsten Amundsens arkiv

EN AKTIV KLUBB

Fremmøtestatistikk 2017:

Det har vært avholdt 18 medlemsmøter på Ågesentunet i 2017. Det totale fremmøte var 517 fordelt på 43 hovedmedlemmer og 7 støttemedlemmer. I løpet av året har vi hatt 20 gjester, hvorav flere har blitt nye medlemmer. Tilsammen gir dette 545 møtedeltagere.

Dette gir et snitt på 30,3 deltagere på hvert av møtene, opp fra 26,5 i 2016, en gledelig utvikling. Av klubbens medlemmer har 50 deltatt på minst 1 møte.

Medlemmer:

Medlemstallet har de siste åren vært status quo og nyttegning har vært en oppdekning

av naturlig bortfall. Men det lysner, i løpet av årene fra 2016 til første halvår 2018 har vi fått **17** nye medlemmer, av disse tre støttemedlemmer. I samme periode er medlemstallet redusert med 8 hoved- og ett støtte-medlem, det gledelige sluttresultat er en økning fra 82 (2017) til 87 hovedmedlemmer og 17 støttemedlemmer (2018). Klubben har ett honnørmedlemmer: Per Thjømø.

Honnørmedlem Lauritz Wanvik Jr., som ble medlem i 1944. 98 år er død.

Vi lyser fred over hans minne.

God oppslutning

I løpet av de siste årene har oppslutningen om møtene virkelig løftet seg, og på de beste dagene har vi i overkant av 40 møtedeltagere og det tidligere romslige møtelokalet har på det nærmeste vært «utsolgt». Opplegget er å ha noe som engasjerende på hvert møte. F.eks. auk-sjon sammen med frimerkehandler, klubbauksjon, foredrag om filatelistiske emner, utvalgshefter fra mange land, rotekasser med mange spennende objekter. Presentasjon av egne samlinger, markering av spesielle begivenheter. Frimerkeprat med spørsmål og svar på ting det lures på innen samleriet. Klubben fortsetter å spandere kaffe og noe å bite i på hvert møte.

Ved spesielle anledninger kake, julemiddag og utlodning. Målbevisst vil det bli å arrangere interessante og innholdsrike møter til felles glede og inspirasjon.

Følgende har deltatt på flest møter i 2017:

Rolf Helgeland og Åshild Østin Ommundsen, 18 møter.
Asbjørn Auklend, Erik Chr. Martens, Odd Tjølsen
og Bernt Tjensvold 17 møter.

Adelskalenderen:

Medlemmer med deltagelse på mer enn 300 klubbmøter:

Torstein Sæbø	565	Bernt Tjensvold	374
Atle Fossmark	501	Karl Kalvik	367
Carsten Amundsen	470	Hallvard Slettebø	342
Odd Tjølsen	470	Gjert Bergesen	330
Rigmor Undset	464	Kåre Skjæveland	330
Ingolf Kapelrud	453	Egil Engebretsen	322

De som topper statistikken gjennom alle år:
Jacob Schawland (665 møter) og Sverre Boye (596 møter),

NorStamps har i løpet av året bidratt til mange interessante klubbmøter med rotekasser med go'biter, auksjoner med mange spennende filatelistiske objekter.

Geir O. Flatheim (til venstre) har hjulpet mange med å komme i gang med å typebestemme de utfordrende norske posthornmerker. På bilde til høyre: Kristi Kemp Fuglestad og John-Arne Paulsen

25 års medlemskap:

Vi gratulerer Hallvard Slettebø og Ivar Aase med 25-års medlemskap, klubbmerke og diplom.

Forbundsmedaljen

Atle Fossmark overrakte forbundsmedaljen til Bernt Tjensvold. Bernt har vært tillitsvalgt fra 2007, først som varamedlem til styret og fra

2011 som styremedlem.

Mange fra Forbunds-styret som har vært på offisielle besøk i Stavanger, har blitt hentet av Bernt på Sola.

De seinere årene har Bernt vært «postmann», sørget for at møtelokalet er åpent presis 18:30 og at kaffen er klar. Etter møtets slutt er oppvaskmaskinen satt på, lokalet ryddet og låst.

Fra venstre: Bernt Tjensvold, Ivar Åse som fikk diplom og 25-årsnål av Erik Martens og Gjert Bergesen som overrakte den samme heder for 25-år til Hallvard Slettebø.

Helges Berntsen interessante foredrag om alle fuglene på Utsira var meget populært

Geir Sør-Reime holdt et foredrag om Malteserordenen som var opplysende om virksomheten og frimerkeutgivelse. Et område som var ukjent for mange av møtedeltagerne. Odd Arve Kvinnesland ga oss en levende innføring i den finske krigshistorie og postvesenet i Øst-Karelen 1941 til 1944.

Kåre Skjæveland har funnet fram til mange godbiter for auksjoner i samarbeid med Torstein Sæbø. Kåre sørger for en munter auksjon. Noen ganger synes han at noen bud nærmest tar av og blir i det høyeste laget, og sier nok er nok, til munterhet fra møtedeltagerne.

Klubbauksjonene gir et hyggelig overskudd til klubbkassen

Stavanger kommune har også i år tildelt Stavanger Filatelist-Klub en støtte på i overkant av 17 000 kr. Dette setter klubben stor pris på og tar det som et positivt signal for at klubbens aktiviteter vurderes positivt.

Søknaden er som tidligere år ført i pennen av Einar Sanstøl.

Nye medlemmer i 2018

Velkommen til nye hovedmedlemmer: Tor Inge Berge, alle samler Norge. Ove Nilsen, Frode Sæthre, og Rein Øverland samler i tillegg Øst-Tyskland

Vi gjør oppmerksom på at de øvrige medlemmer står i medlemsoversikten som ble publisert i Den Blaa Hawaii, januar 2018, fra side 28 til 34.

HUSK!

Får du ny e-post konto eller telefonnummer.

Send informasjon snarest til
gjertbergesen@gmail.no

8. til 10. juni,
Garðabær
(Skólabraut 1)
Island

HALLVARD SLETTEBØ nordisk mester

Hallvard stilte i Mesterklassen,
sammen med følgende deltagere:
Sigtryggur R. Eyþórsson,
Icelandic Postal Stationery
1879-1920.

Jukka Mäkinen,
The Rouletted Revenue Stamp
Issues 1865 and 1866 of Finland.

Hallvard Slettebø,
World Scouting.

Mats Ingers,
Lower Denominations 1856-63 -
Traditional Philately in the Con-
text of Postal History.

Michael Roberts
Falkland Islands - A postal history
until 1945.

Hallvard ble vinner og fikk

Grand Prix

og han mottok Sølvpostilionen
(sølv postryter).

Dette er en vandrestatuett
og Hallvard får sitt navn
inngravert på statuetten,
som vil være i hans
eie fram til neste
Nordia 2019 i
Sarpsborg

*Den glade Grand Prix og statuett vin-
ner, Hallvard Slettebø, sammen med
representanter for Postiljonen AB, Lars
Olow Karlsson og Claes Arrrup. Til
høyre: Sigurdur R. Pétursson, leder i
organisasjons komiteen.*

Stavanger Filatelist-Klub var re-
presentert med Atle
Fossmark og Hall-
vard Slettebø på Is-
land under Nordia
2018. Hallvard stilte
også ut i posthistorie
med eksponatet Dala-
ne og ble belønnet med
guldmedalje, 90 poeng.

Atle var kommisjonær, dommer
og teamleder for Posthistorie.

Atle Fossmark

SFK GRATULERER

Min veg

Arne Eriksen

Det du får lesa no handlar om eldhug. Ein lynvisitt innom vegen over alle vegar – postvegen – i følge med ein entusiastisk siserone.

Ingen er tilladt at sende Breve med Læilighed til lands eller Vands, men enhver skal, til sine Breves Befordring, betiene sig af denne nu anlagte ugentlige Post, kan me lesa om postvegen Stavanger-Bergen-Molde i ein kongeleg plakart frå 1786. Postvegen var katalysator for eit stadig aukande brevbyte framover på 1800-talet, og eit symbol på korleis tekniske nyvinningar – heilt konkret – virka inn på dagleglivet til folk; frå hest og kjerre via dampskip og jernbane til fly. Brev, pengar, pakker og ikkje minst aviser følgde postvegane frå avsendar til mottakar. Til faste tider, med sikker transport og etter kvart også til ein pris som alle kunne rå med. *Intet kan saaledes som Postvæsenets Fremgang vise den store Udvikling, som er foregaaet i mange Retninger blandt os i den sidste Menneskealder,* skreiv sokneprest Olafsen i Ullensvang i bygdeboka frå 1907.

Ufarleg var det ikkje. I 1832 vart postdrengen rana og skamslegen på postvegen mellom Os og Bergen. Gjerningsmannen vart halshoggen og fekk hovudet set på stake på åstaden for ugjerninga. I 1854 kullsigla postbåten på Kvinheradsfjorden. To mann drukna, men styresmaktene var no mest opptekne av kor det vart av postsekken med alle pengane. Mest spektakulært er likevel snøraset som sopte med seg postfører Gunnar Turtveit i Seljestadjuvet i 1903. 56 ½ time låg han under snøen. Til slutt grov han seg ut av raset med posthornet. Det er ikkje til å tru. Kanskje var det Turtveits kraftprestasjon som inspirerte Nordahl Grieg til å skriva diktet om postførarens heroiske innsats; *Under presenningen, grå av frost / ligger de svellende sekker*

Foto: Anne C. Olsen

Arne Eriksen

med post / Inde på vidden går folk og venter / speider kanhende fra stormslåtte skrenter / Nytteløst er det at tænke på dem. / Ett må han vite: / Tolv timer mere får han nokk slite; / posten skal frem. Nokre postfolk hadde det monaleg betre. I *Arbeidsfolk* kan me nesten vera freista til å tru at det er Alexander Kielland sjølv som agerer postfullmektig om bord på dampskipet mellom Kristiania og Stavanger. Han som etter å ha sortert all posten sov med breva til Egersund i handa, mellom fredelege pakker i ein lun postlugar.

Men postvegen handlar om mykje meir; om kjærleiksbrev, om pengar frå ein rik onkel i Amerika, om liv og død. Ja, om sjølve livet slik det vert formidla menneske i mellom. I nokre tilfelle kunne innhaldet i breva mistenkjast for å vera av umoralsk karakter eller rett og slett ulovleg. Tidleg på 1900-talet raste delar av Kristianiapressa over at kvinner og menn kunne utveksla usømeleg korrespondanse via poste restante. Postmeisteren måtte stramma inn bruken. Under krigen vart posten sensurert for å hindra at fienden fekk eller sende informasjon som kunne gjeva han foremon på slagmarka. Etter krigen nytta styresmaktene postkontroll til andre føremål – til dømes til å overvaka ungdomministar på sommarleir i Stjørdal.

Postvegen nådde alle. Sjølv utanlandske fjellvandrarar på ei turisthytte på Hardangerjøkulen, 1307 meter over havet. Frå 1913 til 1939 var det sesongbrevhus på Demmevasshytta nesten kvar sommar, og postrute til Finse, der postføraren leverte postkorta frå turistane for transport med Bergensbana ut i den store verda. På returen hadde han med seg norske, tyske og ikkje minst engelske aviser. Denne unselege postruta over ein norsk isbre var altså kopla på eit globalt meningsberande nettverk. Er det mobildekning der i dag? Knappast? Små og store posthus var knutepunkt langs postvegen. Jo lenger ut i nettet – jo viktigare var posthuset som lokal, sosial treffstad. I byane kunne posthuset vera arena for litterære drama. I 1931 vann postekspeditor Sigurd Christensen ved Drammen postkontor Den nordiske romankonkurranse med *To levende og en død*. Boka handlar om å gjera si plikt – på postvegen.

Og alle fann trygt fram. Det raude postskiltet og postflagget med splitt var symbol på noko som var grunnleggjande for samfunnet. Postvegen batt folk saman på ein handfast og konkret måte. Postal kultur har historieprofessor David Henkin døypst fenomenet.

Eg ser det på deg! Du har tenkt å seia: greitt nok – du har teke poenget. Men for meg har postvegen også personlege referansar. Eg vaks opp i ein postfamilie. Mottoet heime hjå oss var *Alt for Postverket!* I røynda er eg er ein slags genetisk postmann, trur eg – sjølv om eg berre har praktisert som fagmann på postvegen i knapt eit år. Difor trør eg no den posthistoriske løypa. Grev meg ned i arkiv, snakkar med ein og annan pensjonert postopnar, og oppdagar at langs postvegen finn eg både levd liv og kunnskap om kva slike samfunnsmessige strukturar har å seia for folk.

I dei siste åra har postvegen gått jamt nedover. Han har ærleg tala fått seg eit aldri så lite islett av blues. *Du har åpna all posten / ikke en jævla vennlig hilsen*, syng ein trist Lars Saabye Christensen for meg – på utflukt-plata *Tida som går*. Det er likes på fjesboka som er kultur no. Ikkje vennlege helsingar på pappkort med sniglepost. Me traskar ikkje på postkontoret i all slags ver. I staden køyrer me elektroniske motorvegar frå sofakroken heime. Mista me noko då me stupte ut i det digitale nettet? Kunne eg berre svara på det. Sjølv kjem eg meg ikkje fri frå Olafsens observasjon om postverket og den store utviklinga.

Enno har eg att postkassa – endepunktet på postvegen. Ho som heng nede i gangen og som framleis ser til at eg kan henta nokre skarve brev og eit par aviser. Eg er redd for at postkassa også forsvinn. Snart får eg vel ei elektronisk melding når eit heilt vanleg papirbrev er på veg. Viss eg vil kan eg henta det på ein avsidesliggjande terminal, eller eg kan få det heimsendt for – lat oss seia – 200 kr. Alternativt kan eg jo berre gieva faen og surfa vidare. Enn så lenge seier eg: *Leve postbørne!* – eller postvegen – og tenkjer at det er fleire enn meg som skjønar at vegen går både fram og tilbake.

ANNONSE FOR POSTEN

MOT LYSERE TIDER

Dette er historien om å lage en enrammes eksponat. Det består av 16 A4 sider med filatelistiske objekter som forteller en historie. Denne historien omhandler propagandamerker utgitt 1941 til 1944 med tilleggs-verdi. Utfordringen fikk jeg av Atle Fossmark til å benytte disse frimerkene i et eksponat:

Erik Chr. Martens

Jeg startet litt på lykke og fromme. Det ble mye prøve og feile. Samtidig følte jeg meg nesten som en Michelins kokk som ikke helt vet hva dommerne ser etter og hva som er kriteriene for den plassering eksponatet (retten) får. Råd: Les hva blåboken forteller om innholdet i et eksponat. Jeg var usikker på om det jeg laget var tradisjonell filateli som kunne inneholde alle sider av filateli. Eller posthistorie som skulle gi en analyse og beskrivelse av posthistorie. Begge områder påpekte viktigheten av forskning. Jeg ble litt usikker på hva jeg hadde begitt meg ut på. Jeg hadde skaffet meg en del filatelistiske objekter så jeg startet med friskt mot.

PROPAGANDAFRIMERKER MED TILLEGGSVERDI 1941— 1944.

Plakat med krigspropaganda-
ring var å se på de fleste
post-kontor for alle propa-
ganda-frimerker

INNHOLD

Med godkjennelse av den tyske okkupasjonsmakten ble det utgitt en rekke frimerker av stor propagandaverdi. I dette ekponatet viser jeg de frimerkene med tilleggsverdi som ble ulovlig til frankering 15. mai 1945. Felles for alle utgivelsen var en usikkerhet med hensyn til hvilket formål tilleggsverdiene skulle brukes til, og hvor pengene havnet, bersket det stor usikkerhet ved.

1. I anledning **Hålogalandsutstillingen** i Oslo ble frimerket (NK 254), utgitt 16. mai til 8. juni 1941 med tilleggsverdi til "Understøttelsesfondet for omkomne fiskeres etterlatte". Frimerket ble "renvasket" fra 1. september 1981 igjen frankeringsgyldig.

2. **Den norske legion** (NK 259) hadde en tilleggsverdi på 80 øre til legjonen. Nærmere 5000 nordmenn deltok på tyskerens side under 2. verdenskrig på den russiske front. Det var bl.a. regiment Nordland av SS-divisjonen Wiking, Skjeggeregimentet Norge og Den norske Legion.

3. **Quisling** (NK 300, 301, 306) er avbildet på fem frimerker, tre med tilleggsverdi til inntekt til frimarkjempers etterlatte. Disse frimerkene viser Vidkun Quisling i "heroisk posisjon" etter en skulptur av professor Wilhelm Rasmussen. Til minne om den skålte statsaksen på Åkershus hvor Quisling, med tyskerne aksept, ble "ministerpresident", og overtro, etter en erklæring som ble sendt ut 5. februar 1942, den myndighet som Grunnloven gir Kongen og Stortinget. I september kom samme frimerke påtrykt "Rikstinget 1942. Dette for å markere "Nasjonal Samling 8. riksmøte 23. til 27. september 1942".

4. **Frontkjemper** (NK 318) frimerket ble også utgitt for å støtte opp under nordmenns engasjement på tysk side. Merket viste "Frontkjemper-emblemet". Tilleggsverdien gikk til "Frontkjemperkontoret".

5. **Landskshelpen 1943 og 44** (NK 319, 320, 321 og 326, 327, 328, 329) Nasjonalromantisk motiv skulle stimulere til bruk av merkene. De innsamlende midler gikk antagelig til NS's hjelpeorganisasjon. Frimerket ble "renvasket" fra 1. september 1981 igjen frankeringsgyldig.

6. **Krigsforfoll** (NK 322, 323, 324) frimerkene ble utgitt for å vise de alliertes angrep på norsk skipstøt langs kysten, og for å skaffe sympati for NS's sak i en tregselstid med tap på alle fronter. "Hjelp de skadelidte" er budskapet og tilleggsverdien skulle gå til de etterlatte ved senking av skip.

Kunstner: **Harald Damsleth** (1906—1971) var en norsk tegner, illustratør og reklamemann. Han ble særlig kjent som frimerketegner og som plakatkunstner for Nasjonal Samling (NS) før og under andre verdenskrig. Mange av hans frimerker holder en god kunstnerisk uforelle. Hans evne til å utarbeide frimerker for trykk i en-farge dyptrykk fremheves i ettertid som et arbeid av høy kvalitet.

Emil Moesvold A/S (EMO) trykte frimerker i offset og dyptrykk med start i 1928 og frem til 1995.

Kilder: Norgeskatalogen 2011, artikler om NS-virksomhet, okkupasjonshistorien og norsk engasjement på tysk side 1940-45.

Erik Chr. Martens

DEN NORSKE LEGION

Propagandafimerke utgitt 1. august 1941, med tillegg til "Den Norske Legion", en norsk frontkjemper avdeling som fra 25. juni 1941 kjempet på den russiske front. Utgitt for frankering 15. mai 1945

Sensuert brev sendt Sverige, besvarto for 20 gr Norden fra 1/2 1921-1945, + rekommendationsgebyr 20 øre, frankert med 40 øre. Sensor kontrollstempel 1, A o står for "Ansluadsdelprufstetle, benyttet i Oslo fra 6. september 1941 til 9. mai 1944.

Fimerket "mugen vilke ha", men hele opplaget på 104 000 ble solgt hvorav 10 004 førstedagsbeere. Brevporto for inntil 20 gram fra 1/2 1921 til 1945.

Stotte til den tyske krigsmakt 2.1.4

Hva skal barnet hete, mitt valg ble:

PROPAGANDA FRIMERKER MED TILLEGGSVERDI 1941 - 1944

Alle ekponat skal ha en innledende plan som viser ekponatets formål. Ekspontets tittel skal stemme overens med den innledende planen. Mitt utgangspunkt var formålet med frimerkeutgivelsen. Planen var ordnet etter utgivelsestidspunktet for frimerkene. Beskrivelse av hva som var formålet med utgivelsen.

Optimistisk start

Det første ekponatet bygde jeg opp som vist på illustrasjon nederst. Var opptatt av å identifisere hvilket frimerke som hørte til den enkelte presentasjon. Selv syntes jeg presentasjonen var bra og fikk fram hva jeg ønsket å presentere. Men det er ikke helt dette det går på, her gjelder reglene for hvor ekponatet hører hjemme!

Resultatet ble en bronsemedalje og mange gode råd.

Juryen klassifiserte ekponatet i posthistorie ikke tradisjonell som jeg trodde det hørte hjemme.

Nytt materiell og mer informasjon.

Single frimerker skulle ikke være med.

Men singel frankering på konvolutt var ønskelig.

Bedre filatelistisk informasjon knyttet til det den enkelte konvolutt manglet.

Førstedagskonvolutt er ingen «høydare».

Selv om jeg mente den hadde en berettiget plass og viste at frimerker «ingen» ville ha ble solgt, også som første dag konvolutt.

Den første planen var ikke informativ nok. Min vurdering var at den burde bearbejdes.

PROPAGANDAFRIMERKER MED TILLEGGSVERDI 1941—1944.

Med godkjennelse av den tyske okkupasjonsmakten ble det utgitt en rekke frimerker av stor propaganda Verdi. I dette eksponatet viser jeg de frimerkene med tilleggsværdi som ble ulovlig til frankering 15. mai 1945. Felles for alle utgivelsen var en usikkerhet med hensyn til hvilket formål tilleggsværdien skulle brukes til. Og hvor pengene havnet, hersket det stor usikkerhet ved. Noen av frimerket ble "revasket" fra 1. september 1943 og igjen frankert etter gjeld.

Utgivelsen hadde klare mål om å presentere den "nye" tid i Norge og å gå okkupasjonsmaktens ærend.

INNOLD

1. Samfunnsgagnlige formål

1.1 **Hilagsvald Utstillingen.** Propagandamerke med tilleggsværdi til Understøttelsesfondet for omkomne fiskere etterlate.

1.2 **Landsheilgen 1943.** Motvalget besenpeler på ørering i en tid med knapphet på mat.

1.3 **Landsheilgen 1944.** Tilleggsværdi gikk som for Landsheilgen 1943 visstnok til en NS's hjelpeorganisasjon. Noe ukjent om befolkningen som helhet net gode av innsamlende midler i 1943 og 44.

2. **Støtte til den tyske krigsmakt**

2.1 **Den norske legion.** Målet var å få ungdom til å verve seg til fronten i Russland.

Nærmere 5000 nordmenn deltok på tyskernes side under 2. verdenskrig på den russiske front. Det var bl.a. regiment Nordland av SS-divisjonen Viking. Slagregimentet Norge og Den norske Legion, inntekter, på 80 ore, gikk til sistnevnte regiment. "For egen pors for 4-20 i år, der, av til 40 kroner i dag."

2.2 **Frontkjemper.** Frimerke med frontkjempermerket med tillegg til "frontkjemperkontorene". I Berlin var det opprettet Det norske frontkjemperkontor.

3. **Forsøk på å etablere en legal statsmakt**

3.1 **Quisling (NS-30, 301, 306), med tilleggsværdi til inntekt til frontkjemperkontoret etterlate.** Disse frimerkene viser Vidkun Quisling i "heroisk posisjon" etter en skulptur av professor Wilhelm Rasmussen. Til minne om den såkalte statuen på Akershus hvor Quisling, med tyskernes aksje, ble "ministerpresident", og overtok, etter en erklæring som ble sendt ut 5. februar 1942, den myndighet som Grunntloven gir Kongen og Stortinget. 1. september kom samme frimerke påtrykt "Riksstinget 1942". Dette for å markere "Nasjonal Samling's 8. riksmøte 25. til 27. september 1942.

4. **Søker befolkningens støtte mot de allierte**

4.1 **Krigsfotia.** Frimerkene ble utgitt for å vise de alliertes angrep på norsk skipsfart langs kysten, og for å skaffe sympati for NS's sak i en tregstetstid med tap på alle fronter. "Hjelp de skadefelte" er budskapet og tilleggsværdien skulle gå til de etterlatte ved senking av skip.

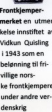
Kunstenner:

Harald Damsleth (1906—1971) var en norsk tegner, illustratør og reklamemann. Han ble særlig kjent som frimerketegner og plakatkunstner for Nasjonal Samling (NS) for og under andre verdenskrig. (Illustrasjonen på denne side er av Harald Damsleth)

Einar Moenue A/S (EMCO) trykte frimerker i offset og dypttrykk med start i 1928 og frem til 1995. Propagandamerkene i dette eksponatet er trykt i dypttrykk

Kilder:

Norgeskatolagen 2011, artikler om NS-virksomhet, okkupasjonshistorien og norsk engasjement på tysk side 1940-45 og Wikipedia.

Ny utstilling med et oppgradert eksponat.

Ny plan (3). Etter en gjennomgang kom en ny og langt mer relevant struktur fram. Propaganda hadde et formål og det ville være riktig å definere dette i den nye plan, som ble organisert ut fra hva som var den bakenforliggende grunn til frimerkeutgivelsene: Påvirke opinionen positivt for okkupasjonsmakten og deres medløpere. Enkelt detaljer i eksponatet ble endret. Mer informasjon tilknyttet det enkelte objekt, som f.eks. type stempel og brukstid. Noen singelfrankeringer ble satt inn. Jeg mottok juryens lykkeønsking.

Med små justeringer deltok jeg på nye frimerkeutstillinger. Med interesse kunne jeg registrere at opplevelsen av eksponatet varierte fra jury til jury. Ved å dele poengene for eksponatets Filatelistiske behandling og betydning og Filatelistisk kunnskap og forskning i en gruppe og Kvalitet og sjeldenhetsgrad sammen med Presentasjon, oppsetting og montering var det stor variasjon. Det var markant verdivurdering og dersom jeg satt sammen de beste, av de to delene; hadde det blitt sølv. Men jeg var fornøyd med forsøvet bronse. Vurderingen var ulike. Det var for mye filatelistisk laget (?) materiell, selv om det var riktig frankert og postsendt. (filatelistisk laget objekter har det vært siden NK 1).

Mye materiell?

At medlemmer juryene hadde større samlinger gjenspeilte seg og jeg mottok et signal at det var lett å skaffe nytt materiell til eksponatet. Men det er ikke, utbudet på auksjoner er sterkt begrenset, men over tid har det kommet inn noen få gode objekter.

Trekk i vurderingen.

På en utstilling fikk eksponatet 5 poengs trekk med begrunnelse at et så rikt område trengte flere rammer. Vurderingen endte på forsøvet bronse. Skal jeg avslutte eller gå videre med enrammes eksponatet?

En del konvolutter ble hardhendt utsortert og erstattet med andre objektet

MOT LYSERE TIDER

Okkupasjonsmaktens falske virkelighet, forsendelser med tilleggsverdi for egen propaganda

Dette utsnitt av et brev sendt 15.144 til Tyskland viser propagandens sanne ansikt gjennom en falsk virkelighetspresentasjon med maskintempel og frimerker. I eksponatet vises forsendelser med tilleggverdi-frankering, fortrennisvis singel- og flerfrankatur. Hensikten er å illustrere hvilke formål utgivelsene hadde i sin manipulerende presentasjon. Okkupasjonsmakten og

NS var inspirert av propagandaminister Josef Göbbels, som er blitt stående som løg-propagandans utspøkuleste mester. Frimerkene er dyrtig tegnet av Harald Damsleth i nasjonalistisk kunstnerisk tidånd.

De norske frimerkene er eksempler på utgivelse av stor propagandavert, med usikkerhet om hvem som var godst av de innsamlede midler.

Frimerkene ble ulovlig til frankering 15. mai 1945.

1. Støtte til den tyske krigsmakt

Tyskerne og deres allierte hadde stor suksess i 1941 og det var maktfulgende for Reichsführer Heinrich Himmler å rekruttere norske gutter av «rasemessig høydyrdighet» til tjeneste for Waffen-SS, men var skuffet over at relativt få meldte seg til tjeneste.

Den norske legion frimerker understøttet verving av frontkjemper og under delvis «falskt flagg» ved at de skulle kjempe i Finland. Alle ble sendt til den russiske fronten. Nærmere 6000 nordmenn døde på tyskernes side under 2. verdenskrig.

2. Forsøk på å etablere en legal statsmakt

Quisling frimerkene, viser Vidkun Quisling i «heroisk posisjon» etter en skulptur av professor Wilhelm Ramussen, utgitt til minne om den såkalte statuasen på Akershus hvor Quisling, i et propagandatiltak fra tysk side, ble «ministerpresident».

Det var bl.a. regiment Nordland av SS-divisjonen Wiking, Skjærgjerregimentet Norge og Den norske Legion, inntekten, på 80 øre, gikk til sult-nevnte regiment.

Frontkjemper frimerke med frontkjemperymbolet og med tillegg til «frontkjemper-kontoret», en hjelpeorganisasjon for frontkjemperne i Berlin var det også opprettet Det norske frontkjemperkontor. I 1943 begynte situasjonen gjennom nedlegg og ufullt krigsdeltagelse å melde seg og det var viktig å støtte frontkjemperne.

og overtok, etter en erklæring som ble sendt ut 5. februar 1942, den myndighet som Grunnloven og Kongen og Stortinget.

Frimerke påtrykt: «Riksstinget 1942.» markerer «Nasjonal Samlings 8. riksmøte».

3. Samfunnsgagnlige formål

Hålogalandstillingen. Propagandamerke med tilleggsverdi til underertelsesfondet for omkomne fiskeres etterlatte.

Landshejpen 1943/44. Motivvalget henspiller på å støtte dem som led under knapphet på mat i en tid med små leveranser fra utlandet, gjennom idylliserte nasjonalromantiske illustrasjoner.

I 1940 var Norges befolkning på knappe 3 millioner, og i tillegg kom rundt 500 000 tyske soldater og sivile. Disse drev også med «privatøkonomi» av f.eks. sild til venner og familie i hjemlandet.

Tilleggsværdier gikk vekk til NS's hjelpeorganisasjoner. Noe usikkert om befolkningen som helhet, net godt av innsamlede midler

4. Søker befolkningens støtte mot de allierte

Frimerkene ble utgitt for å vise de alliertes angrep på sivile norsk skipartur langs kysten, og for å skaffe sympati for NS's sak i en tregestid med tap på alle

fronter. «Hjelp de skadelidte» er budskapet og tilleggsværdien skulle gå til de etterlatte ved senkning av skip.

Kilder:

Norgeskatalogen 2016, sirkulærer fra Poststyret nr. 2, 15 mai 1945, artikler om NS-rirksmøte, okkupasjonshistorien og norsk engasjement 1940-45 og Wikipedia.

Valget var å fortsette med et enrammes eksponat. Jeg fikk det gode råd å presisere hva eksponatet omfattet, med andre ord begrensninger av innholdet til:

I eksponatet vises forsendelser med tilleggsværdi - frankering fortrinnsvis singel- og flerfrankatur.

I tillegg ble jeg gjort oppmerksom på å stille ut i posthistorie, underklasse 2C. «Eksponat med historiske, sosiale og andre spesialstudier (underklasse 2C) kan inneholde materiale som er utarbeidet av næringslivet og samfunnet for øvrig til bruk i det postale systemet og kan omfatte ikke-postalt materiale når det er relevant for eksponatets emne. Det ikke-postale materialet bør innarbeides i eksponatet på en avbalansert og hensiktsmessig måte slik at det ikke overskygger det postale materialet.»

Under bearbeidingen med eksponatet kom nazistenes konklusjon tydelig fram i deres bruk av maskintempel og plakater med det optimistiske utsagn: «**MOT LYSERE TIDER**». Et utsagn som passet ypperlig som navn på eksponatet. Hele tiden har det vært en utfordring å skaffe et postgått objekt frankert med 5 og 15 øre

Bingo! Så dukket dette objektet opp, forsendelse av trykksak i åpen konvolutt - porto 5 øre. Seinere kom jeg også over 15 øre Nasjonalhjelpen på postkort og alle singel-frankeringer er på plass

Plakat i format: 50 x 70 68 x 110

Opplag 50 000

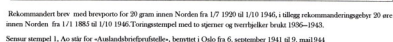
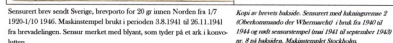

Plakat for «matauk», opplag 50 000 for-

delt på tre format: 33 x 44, 50 x 70 og 80 x 110 cm.

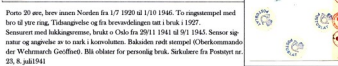
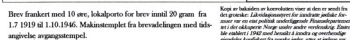
Ved å stille ut i posthistorie 2C gjorde det mulig å benytte kopi av disse plakaten i eksponatet.

1.1 Propagandafremere utgitt 1. august 1941, med tillegg på 80 øre, til "Den Norske Legion", en norsk frontkjemper avdeling som fra 25. juni 1941 kjempet på den russiske front sammen med de øvrige norske regimenter av Waffe SS. En idealisert frontkjemper med vandrende norsk- og finske-flagg. Viktig å spille på den norske staten til Finland kamp. Utgitt for fransking 15. mai 1945. (Serkløser fra Posttrykk nr. 2, 15 mai 1945).

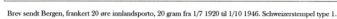
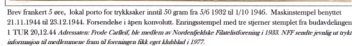
3

3.2 «LANDSHJELPEN 1943». Frimerke (NK 319) med nasjonalromantisk motiv av vakker fjordlandskap og fiske-
skytte. Uagin med tilleggsværdi til innsatt til "Landshjelpen 1943" gikk vinstrek til NS's hjelpeorganisasjon.
Utgitt til frimerking 15. mai 1945. (Sirkulære fra Poststyret nr. 2, 15. mai 1945).
Fra 1. september 1981 ble markerte agn gylde til frimerking av Postdirektoratet.

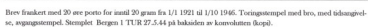
2

3.5 • LANDSHJELPEN 1944-. Frimerket (NK 326) henspiller på hjemmeproduksjon av kler og den ariske instruents sentrale plass under «nyordningen». Utgivelse med tilleggsværdi til "Landshjelpen 1944", gikk vistnok til NS's hjelpeorganisasjon. Utgitt til franking 15. mai 1945. (Skurskare fra Poststyret nr. 2, 15 mai 1945. Fra 1. september 1981 ble merkene igjen gyldige til franking av Postdirektoratet).

16

4.3 •KRIGSFORLIS•. Frimerket ØNK 324 utgitt for å støtte NS og okkupasjonsmakten ønsket å få sympati fra befolkningen. D/S "Irma" (1903) Det Bergenske Dampskibsselskab, i hurtigruten ble angrepet av norsk torpedobåt ved en felttøbbe, ble torpedert og knakk i to og sank på Hustadvika 13. februar 1944. 61 mennesker omkom og 25 overlevde. Utgitt med tilleggsgever for skadde og omkomnes etterlatte ved senking av skip. Utgitt til frakting 15. mai 1945. (Sirkulære fra Posttrykt nr. 2, 15 mai)

16

Den Blaa Hawaiï 29

VANSKELIG Å DELTA PÅ FRIMERKE UTSTILLING

Erik Chr. Martens

Det er bare å konstantere at det ikke er enkelt å lage et frimerkeeksponat. Ideen til å lage en presentasjon av egen samling har ofte en lystbetont tilnærming. Utgangspunktet er gleden over egen samling og lyst til å dele dette med andre. Og da kan lysten til å delta på en frimerkeutstilling bli resultatet.

For egen del har jeg laget to enrammes eksponat. Det første hadde tittelen «Rennesøyruten» som ble plassert i posthistorie. Presentasjonen var, om jeg må si det, velkomponert og informativ. Jeg fikk mye ros for eksponatet, særlig fra publikum og museumsfolk. Stor stas, jeg fikk sølv. Deretter sank poenghøsten og det ble pekt på at eksponater hadde mange mangler når det gjaldt filatelistiske objekter. Mange av jurymedlemmene kjente til i detalj hva der var av godbiter fra Rennesøy og de nærliggende øyer i kommunen. Og jeg fant for ut at min lommebok ikke strakk til, og eksponatet står parkert i min hylle.

Nytt prosjekt

Da jeg startet på det neste prosjekt (Mot lysere tider) som jeg har presentert på de foregående sider var det også etter en inspirasjon om hvordan jeg ville bygge presentasjonen opp. For å være ærlig det ble en irriterende start. Med mange «litt» sure kommentarer som jeg følte kom fra beserwissere sammen med hint om hvordan

jeg skulle komme videre. Det er sikkert vanskelig for juryen å gi råd om hvordan et eksponat skal bygges opp i fortsettelsen. Men på dette området er det en utrolig utfordring for å motivere utstillerne til å jobbe videre. Førstegangsutstillere har gjerne fått ros og klapp på ryggen av sine venner i klubben, men eksponatet får ingen heder i den offisielle bedømming. Mange gir seg og synes nok er nok etter å ha brukt tid, glede og engasjement for å lage en presentasjon av sitt samleri og fått tommelen ned.

Kunnskap om filateli

De profesjonelle, jeg velger å kalle dem profesjonelle i beste betydning, er en resurs for alle medlemmene i frimerkeklubber. Det er samlere som høster heder og berettig ære på norske og utenlandske utstillinger. I tillegg deler de raust med sine erfaringer og innhold i sine eksponat. Jeg har vært heldig etter hvert å få gode råd og støtte i mitt arbeid med å utvikle eksponatet i riktig retning.

Nå vil det bli pekt på blåboken hvor alt står, men den er ikke så lett å tolke for en nybegynner som ikke vil oppleve seg som en forsker innen filatelien. Ofte trengs det hjelp/tolking til å forstå hva som menes med innholdet.

Regelverket er «gammelt» og statisk og kunne trenge en radikal oppmykning. Mer om dette senere i artikkelen.

To landskap

Vi frimerkesamlere beveger oss i to separate landskap, filatelisten den dybdeborende samleren og oss vanlige frimerkesamlere.

For den siste gruppen er utfordringen å bli motivert til å delta på frimerkeutstillinger.

I tillegg har lyst til å være med som arrangør, henger sammen med forståelsen av hva som presenteres på utstillingen.

Enkelt av eksponatene på frimerkeutstillinger så spesielle at det kun er dem med stor dybdekunnskap som kan vurdere og forstå hva som vises.

Samleriets gleder

Med glede og undring opplever jeg hvor mange forskjellige måter det samles frimerker på og hvilken gleder den enkelte har av sin samling. Den «vanlige» samler er det flest av, og som representerer det største potensiale til å rekruttere nye medlemmer. Denne gruppen må finne noe av interesse for sitt samleri som ofte mangler på dagens utstillinger. Kanskje eksponat under samlerglede, bør utvides gjennom å myke opp rammebetingelsene og inspirere flere til å presentere sine samlinger.

Erling Daugaard, daglig leder i Nordfrim, uttalte i et intervju med Dan Tagesen i

Den Blaa Hawaii, nr. 2, 2015: Frimerkeklubber som bare konsentrerer seg om spesialiteter, vil dø ut. Han forteller om en dansk frimerkeklubb hvor det er det full fres, og alle er velkommen – også de som bare samler på frimerker med kattermotiver.

En livlig klubb

Vår klubber blitt mer livlig de siste årene flere kommer på møtene, aktivitetene engasjerer og ekstra hyggelig at nye frimerkesamlere har kommet til. Dette tyder på at vi er på rett veg.

En ny verdensorden

Er fremtiden i ferd med å passere oss?

Rammene for frimerkesamling har hatt, på det nærmest, status quo lenge. Men dataverdenen smyer seg langsom inn i våre rekker. Presentasjoner med PowerPoint og katalogsider produser med dataprogram. Auksjoner og frimerkesalg på nettet.

Vi konstaterer lett oppgitt at ungdommen, enkelt sagt, «lever» gjennom telefon og PC, men det er blant disse morgendagens medlemmer finnes

En digital utfordring

Jeg kommer tilbake til uttalelsen om at regelverket for frimerkesamlinger er «gammeldags» og statisk. Det er på tide å ta innover seg at skal vi få oppmerksomhet må det benyttes dagens presentasjonsvirkemidler.

Hvorfor er ikke digitale skjermer benyttet på utstillingene?. Jeg er klar over at jeg stikker hodet langt fram, men her er det store muligheter til å skape en livlig og interessant utstilling. Kanskje det vil være en idé å søke samarbeid med en videregående skole med kreative fagområder og gi dem en utfordring.

En digitalisert frimerkeutstilling vil vakt like stor, eller større, oppmerksomhet enn vi hadde et av de verdenskjente frimerker på utstillingen.

MANGFOLD I SAMLING

Carsten Amundsen

Som gammel postmann lurte jeg på om det var noe jeg kunne bidra med til neste utgave av vårt lokale klubb-blad, siden formannen vår etterlyste stoff. Tenkte på de årene (1980-1990) da jeg var instruktør ved opplæringsavdelingen på Stavanger Postkontor og bla. måtte undervise i stempling av frimerker. Det var allment kjent at jeg samlet frimerker og særlig på merker med pene poststempler fra Rogaland.

«Elevene» jeg underviste kunne være av forskjellige kategorier fra nye kontoraspiranter, budaspiranter, poståpnere, landpostbud eller vikarer av alle kategorier, og kom fra hele Rogaland.

Min bakgrunn for å undervise var diverse kurser i det militære og endel postale kurs. Postverket var de første som gikk over til praktisk evaluering av elever der det kunne brukes. På et av kursene jeg var med på i

Posten hadde vi en «slu» instruktør fra Gjøvik som vi lærte mye av. Den første timen han skulle undervise oss, dukket han ikke opp. Etter en stund fant vi ut at vi måtte undersøke hvorfor, og det var jo det han ville at vi skulle gjøre, nemlig REAGERE!

Etter at jeg hadde undervist en gruppe et par timer hvor jeg fortalte om frimerker, rettvendte stempler, kun ett avtrykk på hvert merke, holding av stempler, stempelsverte, påfylling av sverte på stempelputen, avtrykk i stempelboken for hvert stempelskifte, stillskrue på håndstemplet på høyre side, si-destempelavtrykk slik at mottaker skulle kunne se hvor og når sendingen var innlevert ble jeg obs på hvor uinteresserte og lite oppmerksomme elevene ble.

Håndstempel med stillskrue

Eksempler på stempeling av postkort

HVAD NU? Postverket hadde en mengde postkort med forskjellige postale motiv. Jeg sa så til elevene at de ville få hvert sitt postkort, som jeg personlig hadde forhåndsfrankert som B-post, med

seg hjem. Frimerkene skulle de stemple etter de forskriftene jeg hadde fortalt dem om og som de også kunne lese om og finne illustrasjoner til i Postreglement nr. 3, kap. III § 31, Datostempeling/filatelistisk stempeling. Kortet var adressert og skulle sendes tilbake til meg.

DA BLE DET LIV I LEIREN

«Lerar, ka va de du sa om ditt og datt? Kan eg gjørr sånt?» osv.

Forsamlingen våkna og etter noen år har jeg fått meg en pen samling med fine poststempler fra Rogaland samt mange flotte hilsener fra «elevene».

Utdrag av stempelbok

April måned 19

Antall stempler

Er det tilstrekkelig sverte i stempelputen? Hvis ikke, rør godt om i sverteboksen og fyll mer sverte i. Sørg for at postsendingene blir stemplet pent og tydelig.

Stavanger Posthus ble revet i 1974

VÅR POSTKORT SAMLING FRA STAVANGER

Stavanger Filatelist-Klub har en flott samling av postkort fra Stavanger. Vi har plukket fram ett, som viser Skanse- og Skagen-kaien. Del av motivet som er brukt på NK 799 fra 1977 er forstørret. Litt vanskelig å tidfeste, men det er etter 1920, først da var Skagenkaien fullført. Hotell Victoria sto ferdig i 1900 og Tollboden i 1905. Sjøhusene tilhørte E.

Berentsen. Frimerket som var utgitt for å hedre norsk skipsfart og viser dampskipene DS Kong Haakon, som tilhørte Det Stavangerske Dampskibsselskab DSD (1904 - 1953), 875 br.reg.tonn, gikk i kystpostruten og DS *Dronningen, Arendal Dampskibsselskab ADS (1894 - 1940), 661,5 br.reg.tonn, skipene samseilte i Kystpostruten Kristiania - Bergen. Begge skip gikk i hurtigruten i de første fredsårene. Det var stort underskudd på tonnasje da mange skip hadde gått tapt på grunn av krigshandlingene.

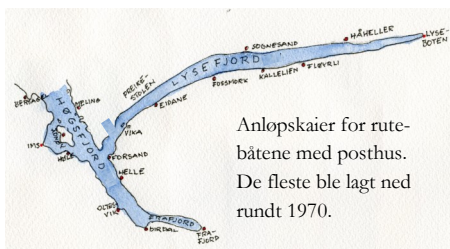
(DSD har hatt to skip med navnet Kong Haakon (1) (1878 - forliste 1891).

»*DS Dronningen» ble overtatt av Det Helgelandske Dampskibsselskab HDS (1940 - 48)

Fjordabådane synger på siste verset, bildet tok jeg en sommerdag i 1960 av to av **Høgsfjord Rutelags** båter «Høgsfjord I» (1925 - 69) og «Lysefjord» (1946 - 83) ved Steinkjarkaia. En ny epoke startet med utbygging av Ryfylkeveien og ferjene overtok.

I 1961 kom M/F Tau i sambandet Stavanger Tau.. I 1962 var Ryfylkeveien åpnet til Oanes og bilferjen «Høgsfjord» satt i drift. I 1964 til Frafjord også veiforbindelse med omverdenen. «Lysefjord» ble ombygd og gikk i Lysefjord ruten til 1982.

«Høgsfjord I» og «Lysefjord» var postførende og hadde egne stempel.

D/S Høgsfjord I stempel i bruk fra 1927 til 1936.

Nytt stempel, krone posthorn 1936 til 1962. «M/S Høgsfjord» fikk montert motor i 1940, men beholdt stempelet for dampskip.

«M/S Lysefjord» stempel i bruk fra 1950 til 1965.

Avsender: Stavanger Filatelist-Klub, postboks 604, 4003 Stavanger

ANNONSE FOR SKANFIL